

Patartics Zorán 2010 decembere óta kéthetente szerda esténként szervezi a „Kis Esti Viták – Élet az EKF után” című sorozatot, amelynek első évada most véget ért. A záróesemény egy könyvbemutató volt, Takáts József saját EKF-fel kapcsolatos iratait rendezte kötetbe. (Képünkön P. Müller Péter és a kötet szerzője.)

A vitaesteken 12 olyan témát beszéltek át az érdeklődők, amelynek apropója az EKF, illetve a tény, hogy a kulturális fővárosi éven túl vagyunk. A problémák, amelyekkel találkoztunk a tavalyi során, még mindig fennállnak, illetve sorolhatók olyan példák is, amelyekkel kapcsolatban a nehézségeket pont az EKF teremtette. Ezeket a témákat igyekeztek a problémák megoldása iránt elkötelezettek konstruktív és nyílt beszélgetés során megvitatni. Az élő párbeszéd előzménye az interneten Patartics által létrehozott EKF fal, ahol a hozzászólók vitaindító kérdéseket vethettek fel, hozzászólhattak az egyes témákhoz, illetve moderátornak jelentkeztek a vitaestekre. A honlap természetesen továbbra is él, és valószínűleg a párbeszéd-esteknek is lesz folytatása, azonban a program június 8-a után nyári szünetre vonul. Az egész évadnak találó lezárást adott

Takáts Józsefnek

a Publikon kiadónál megjelent kötetének bemutatója. A könyv,

„Az újragondolt város – EKF iratok”

, a kulturális főváros előkészületei során felgyülemllett, a szerkesztő által jegyzett különféle

műfajú

iratainak kötetbe rendezett változata. A szerzőt vagy inkább szerkesztőt, Takáts Józsefet valószínűleg nem kell bemutatni azoknak, akik a kezdetektől nyomon kísérik az EKF sorsát. Ő volt az, aki a Pécs2010 szlogenjévé vált „A határtalan város” című pályázati könyvet megírta, ami alapján Pécs elnyerte a kulturális fővárosi címet 2005-ben, 2006-os lemondásáig az EKF első főtanácsadója volt. A szerkesztővel június 8-án a Művészetek és Irodalom Házában rendezett könyvbemutatón

P. Müller Péter

Írta:

---

irodalomtörténész, a kulturális főváros programtanácsának volt tagja beszélgetett, a kötetet **Tarrósy István**

, az EKF-iratokat megjelentető Publikon Kiadó vezetője, Takáts egykori EKF-menedzsmunkatársa mutatta be. „Ez a könyv egy nagyon jó belső keresztmetszetet tud adni, ami kiegészíti az eddig megismert tudásokat az EKF történetéről, pontosabb és világosabb képet tud nyújtani az eseményekről.”

A képen balról jobbra: Patartics Zorán, Tarrósy István, P. Müller Péter, Takáts József

A szerző/szerkesztő 2004 tavaszán jelentette meg első EKF-írását az [Élet és Irodalomban Európa magyar kulturális fővárosa – Budapest vagy Pécs?](#)

címmel. Ez a kötet indító írása is, amely nagyjából összefoglalja azokat a várakozásokat, vágyakozásokat, problémákat és félelmeket, amikkel aztán később szembesült is a város. Interjúk, tanulmányok, újságcikkek, illetve álnéven írt szövegek sorakoznak az „EKF-iratokban”, kiegészítve összekötő, rövidebb-hosszabb magyarázó szövegekkel. „Akik közpénzből fizetést kapnak, annak jelentős részéről fogalmunk sincs, hogy mit csinálnak munkaidejükben, mi napi 12 órában dolgoztunk és azt hiszem, a legközelebbi barátaim sem tudták, mit csinálunk mi abban a napi 12 órában. Ha valaki belenéz ezekbe a feljegyzésekbe, láthatja, mire költöttük el azt a közpénzt, mi volt a munkánk. Úgy gondoltam, ezek ugyanúgy a közre tartoznak, mint a kulturális fővárossal kapcsolatos egyéb kijelentéseim, beszédeim.” – indokolta meg Takáts a kötet kiadását. Arra a kérdésre, hogy miért vágott bele annak idején a kulturális főváros projektbe, azt a választ adta a szerző, hogy mindig is szerette az összetett problémákat, kihívásokat. Az intellektuális kaland mellé társult egy várospolitikai kísérlet: hogyan reagál a városi közélet arra, hogy egyes emberek előállnak, és azt mondják, hogy szerintük így kell csinálni valamit. Az történt, amire Takáts számított. A többség elkezdte azt csinálni, amit ők páran leírtak, mert a másik félnek nem nagyon volt ötlete, hogyan is kéne alakítani a dolgokat.

Írta:

„2005. október 19-e, a pályázati győzelem napja, elképesztő nap volt. Az egyetemen Arany János lírájáról tartottam épp egy kurzust, másfél óra alatt harminchét nem fogadott hívás volt a mobilomon. Ebből gondoltam, hogy megnyertük. De már aznap látszott, hogy ennek nem lesz jó vége. Bizonyos szempontból mindig is tudtuk, hogy ez így lesz, de aznap nagyon nyilvánvaló módon kiderült mindez. Toller László akkori polgármester összehívott a Dóm Kőtarba egy sajtótájékoztatót, a polgármester kihirdette, hogy megnyertük, aminek nagyon örültünk. Ott álltam a közönségben Tarrósy István mellett, Toller hozzám fordult és mondta, hogy köszönjük meg Takáts Józsefnek, aki megírta a pályázati könyvet, megtapsoltak, és Tarrósyt kihagyta. Ezután megköszönte még három embernek, akinek a nevét életemben nem hallottam.” Ilyen volt a győzelem napja, keserédes. „Teljesen nyilvánvaló volt, hogy valószínűleg egyesével, idővel, mindannyian a partvonalra kerülünk.” Ezen a ponton az EKF történetében négy szereplő létezett: a városi politikai gárda, akinek a hozzáállása ebből a kis anekdotából látható, az akkor még csak pár tagú menedzsment, a városi kulturális elit, amely épp úgy örült, mint a pályázatírók és ekkor még nem is volt távolság a két tábor közt. Takáts lemondásáig ez a távolság folyamatosan nőtt. A negyedik szereplő az országos médianyilvánosság, ami ekkor még élénken érdeklődött a projekt iránt. „A lemondásomig meg volt a lehetősége, hogy az egész az országos (értsd: budapesti) médiaelit pozitív érdeklődése mellett bonyolódjon le.” 2006 közepétől ez a viszony fokozatosan megromlott, majd egy idő után inkább közönyössé vált. „A magyar kulturális elit szinte teljes érdektelensége mellett zajlott a Pécs2010 program és ennek a lehetősége itt ment el.” Később pedig megjelent a magyar kormányzat, amely rátenyerelt a programra és onnantól kezdve egyértelműen centralizált volt a történet. A város pedig ráhagyta a kormányra az egészet, innét teljesen Budapest érdekei szerint zajlott az előkészítés. „2006 szeptembere után nem beszélhetünk önálló Pécs2010 programról, jelentős koncepcionális változtatásokat helyi szereplők nem érthettek el.” A kulcsszereplők 2006 júniusától, Takáts lemondásától kezdve nem változtak, csak a köztük levő viszony.

Takáts József elmondta, hol rontottuk el

P. Müller megkérdezte, Takáts hogyan értékeli a 2010-es évet. Természetesen ez egy összetett kérdés, nem lehet csak pozitív vagy csak negatív jelet tenni egy-egy szegmens elé.

Írta:

Az alapvető koncepciók közül, mint például a kulturális decentralizáció, teljes sikertelenségről beszélhetünk, hiszen egyrészt a program egy idő után önmaga is elfelejtette, hogy ez valamikor a része volt, másrészt pedig a centralizáció most sokkal erősebb, mint valaha volt. A helyi kulturális ipar fejlesztése sem történt meg, hiszen a programok ki lettek szervezve pesti cégeknek. A beruházások nagy részével nyert a város, a régió, a fenntartásuk persze továbbra is kérdés.

Aki a részletekre, az összefüggésekre, a konkrét írásokra kíváncsi, az lapozzon bele Takáts József kötetébe, biztosan mindenki talál számára érdekes írást benne.

{jcomments on}